

BADANIE OSÓB BEZROBOTNYCH, DLA KTÓRYCH OKREŚLONO III PROFIL POMOCY

POWIAT WYSZKOWSKI

Spis treści

Wprowadzenie

Charakterystyka społeczno-demograficzna respondentów

Profil zawodowy

Aktywność zawodowa

Sytuacja materialna

Oczekiwane wsparcie

Podsumowanie

Wprowadzenie

„Badanie osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy” zostało przeprowadzone w okresie marzec-maj 2017 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wyszkowie wśród osób bezrobotnych, zakwalifikowanych do III profilu pomocy. Niniejsze badanie jest wspólnym przedsięwzięciem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie oraz 1 miejskiego i 16 powiatowych urzędów pracy. Uczestniczyły w nim następujące urzędy pracy:

- Powiatowy Urząd Pracy w Kozienicach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Legionowie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Lipsku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Łosicach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Mińsku Mazowieckim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Mławie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Dworze Mazowieckim,
- Miejski Urząd Pracy w Płocku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Płocku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Pułtusku,
- Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sierpcu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sochaczewie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim,
- Powiatowy Urząd Pracy w Węgrowie,
- **Powiatowy Urząd Pracy w Wyszkowie,**
- Powiatowy Urząd Pracy w Zwoleniu.

Wprowadzenie

Badanie przeprowadzone zostało techniką CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW). W ramach badania w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wyszku ankietę wypełniło **200** respondentów.

Celem badania była **diagnoza sytuacji osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy**, w szczególności dotycząca:

- wykształcenia i sytuacji rodzinnej,
- czasu pozostawania bez pracy oraz dotychczasowego stażu pracy,
- gotowości do podjęcia zatrudnienia,
- przyczyn rejestracji w PUP i źródeł utrzymania,
- sposobów poszukiwania pracy,
- barier związanych z powrotem na rynek pracy,
- postaw osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy,
- potrzeb związanych z aktywizacją zawodową,
- oczekiwań związanych z pracą.

Wprowadzenie

Profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych zostało wprowadzone w 2014 r. znowelizowanymi przepisami *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Od momentu wprowadzenia zmian ustawowych powiatowe urzędy pracy udzielają pomocy osobom bezrobotnym na podstawie ustalonego wcześniej profilu:

I profil pomocy

- dotyczy osób aktywnych, gotowych do natychmiastowego podjęcia zatrudnienia.

II profil pomocy

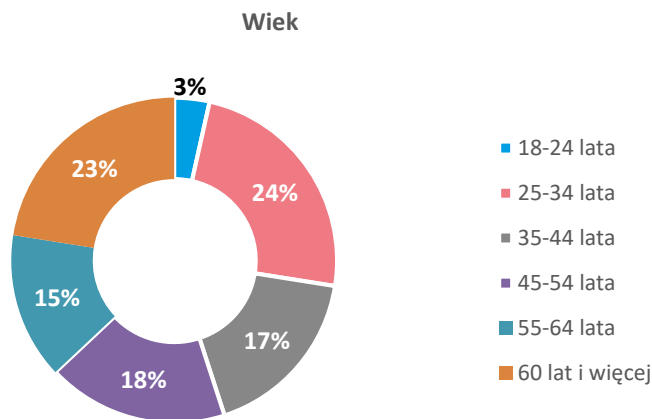
- ustalany jest osobom wymagającym intensywnego wsparcia ze strony urzędu w celu znalezienia zatrudnienia.

III profil pomocy

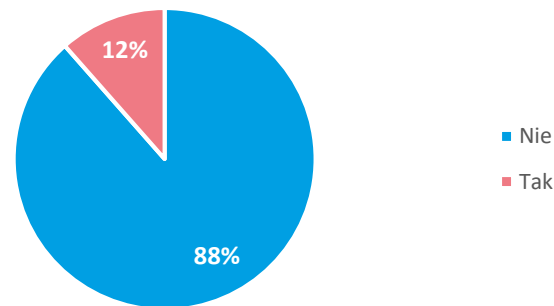
- dla osób oddalonych od rynku pracy, wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędu i innych instytucji rynku pracy.

Charakterystyka społeczno-demograficzna respondentów

W badaniu wzięło udział ogółem **200** osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy zarejestrowanych w PUP w Wyszкові. Nieznacznie większość badanych stanowiły kobiety (K: 52%, M: 48%). W strukturze wiekowej respondentów przeważały osoby z grup 25-34 lata (24% badanych) oraz powyżej 60 lat (23% respondentów).

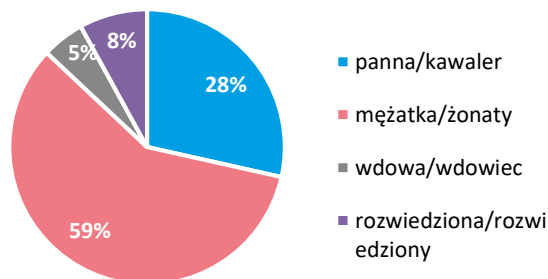
Orzeczenie o niepełnosprawności

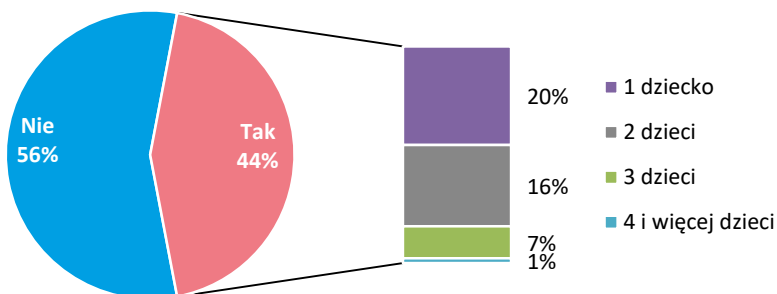
Charakterystyka społeczno-demograficzna respondentów

Analiza struktury badanych, jeśli chodzi o sytuację osobistą, wskazuje, że w grupie tej dominowały osoby zamężne/żonate, żyjące w gospodarstwach domowych najczęściej dwu- bądź trzyosobowych. 44% respondentów posiada dzieci nieutrzymujące się jeszcze samodzielnie (najczęściej jedno lub dwoje).

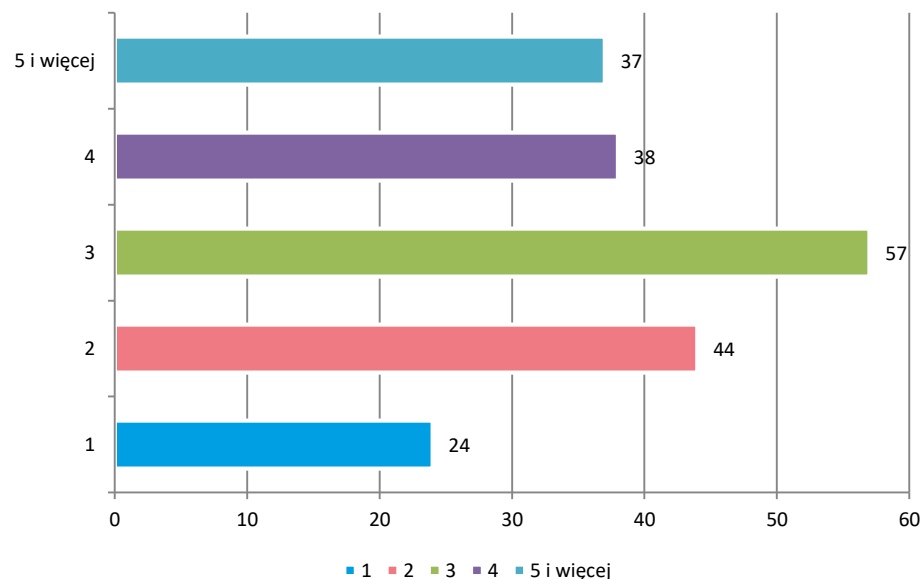
Stan cywilny

Posiadanie dzieci na utrzymaniu

Liczba osób w gospodarstwie domowym

Profil zawodowy

Wykształcenie

Respondentów badania charakteryzuje stosunkowo niski poziom wykształcenia. Największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem **zasadniczym zawodowym** (33%) oraz **podstawowym** (28%).

Kolejne pod względem udziału w ogóle badanych były osoby z wykształceniem średnim zawodowym (18,5%) i ogólnokształcącym (13%).

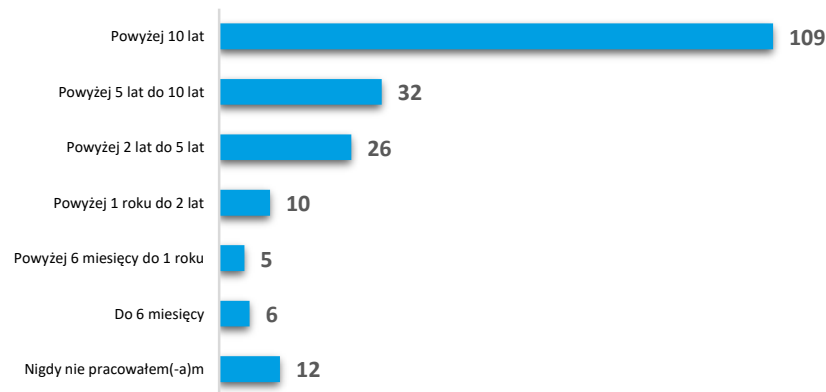
Osoby posiadające wykształcenie wyższe stanowiły znikomy odsetek badanych.

Przeważająca większość badanych posiadała doświadczenie zawodowe (94% ogółu).

Dominowały osoby pracujące dotychczas **powyżej 10 lat** (54,5%). Istotnym udziałem charakteryzowali się także respondenci posiadający od 5 do 10 lat doświadczenia oraz pracujący dotychczas między 2 a 5 lat.

Wśród badanych jedynie 6% nie posiadało żadnego doświadczenia zawodowego.

Dotychczasowe zatrudnienie

Profil zawodowy

Badani bezrobotni, dla których określono III profil pomocy, posiadali głównie doświadczenie w zawodach handlowych, budowlanych i w pracach prostych.

Na poziomie wielkich grup zawodów dominowali **Pracownicy usług i sprzedawcy** (28,2% posiadających doświadczenie) oraz **Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** (27,1%).

Jeśli chodzi o konkretne zawody, przeważali badani, którzy najdłużej pracowali jako **sprzedawcy**, **robotnicy budowlani** i **stolarze**.

Podstawą wykonywania dotychczasowej pracy była w przypadku większości badanych praca w oparciu o **umowę na pełny etat** – 72,3% wskazań.

Prawie 6% badanych wykonywała w przeszłości pracę jako osoby **samozatrudnione**.

6,9% odpowiedzi dotyczyło z kolei pracy **bez żadnej umowy**.

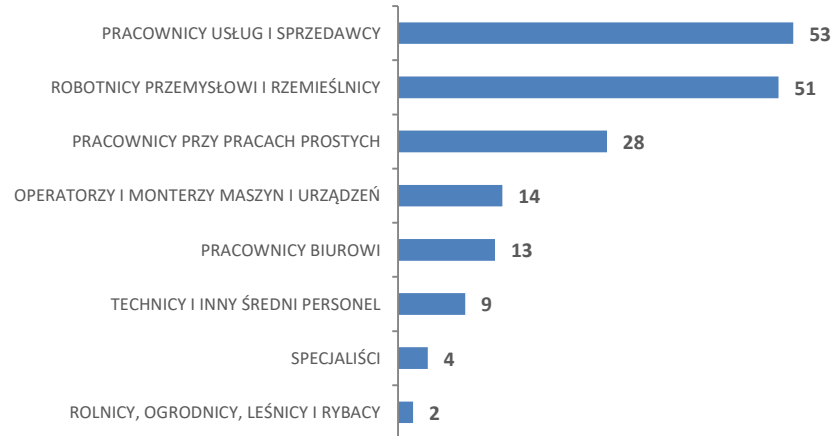
W jakim zawodzie pracował(-a) Pan(-i) najdłużej?

sprzedawca

robotnik
budowlany

stolarz

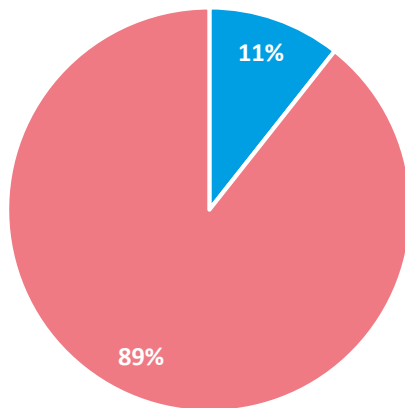
Zawody, w których badani posiadają najdłuższe doświadczenie
(wg wielkich grup)

Profil zawodowy

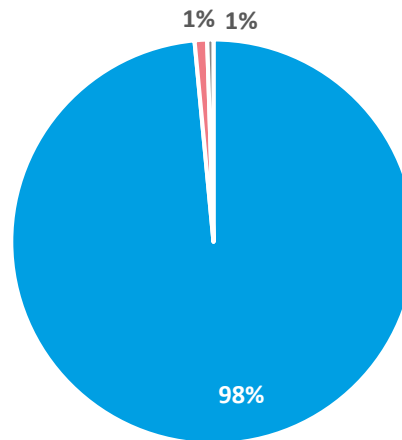
11% badanych, którzy dotychczas pracowali ma za sobą doświadczenie pracy za granicą. Jednocześnie jedynie 1% wszystkich respondentów planuje wyjazd z Polski w celach zarobkowych w przeciągu 12 miesięcy od momentu przeprowadzenia badania.

Praca za granicą

■ Tak ■ Nie

Wyjazd za granicę

■ Nie ■ Tak ■ Nie wiem

Profil zawodowy

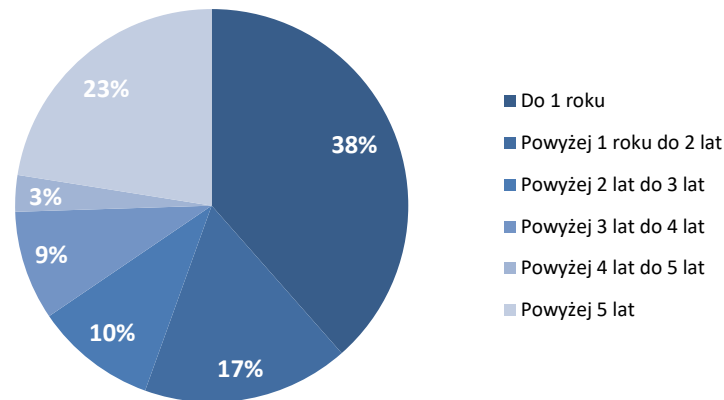
Większość ankietowanych bezrobotnych charakteryzuje bezrobocie długoterminowe. Ponad 60% respondentów pozostaje bez pracy **powyżej roku**, a prawie 45% nie pracuje od **ponad 2 lat**.

Na szczególną uwagę zasługuje duży odsetek osób pozostających poza rynkiem pracy **dłużej niż 5 lat** – prawie co czwarty badany należy do tej grupy.

Warto podkreślić duży udział niepracujących poniżej jednego roku, co wyróżnia powiat wyszkowski na tle innych badanych powiatów.

Badaną grupę charakteryzuje niska aktywność edukacyjna, a właściwie jej brak. W przeciągu ostatniego roku od momentu realizacji badania tylko jedna spośród 200 ankietowanych osób ukończyła szkolenie.

Czas pozostawania bez pracy

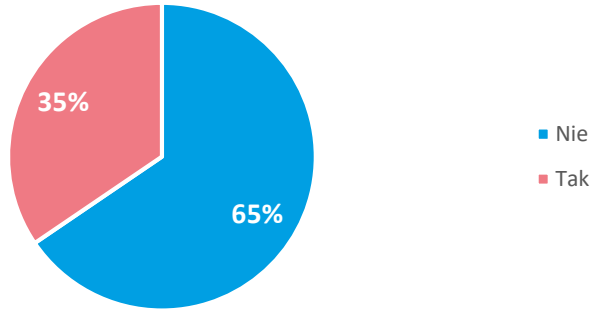
Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ukończył(-a) Pan(-i) jakieś szkolenia/kursy?

TAK
0,5%

NIE
99,5%

Aktywność zawodowa

Czy zamierza Pan(-i) podjąć pracę w ciągu najbliższych 12 miesięcy?

65% ankietowanych deklarowało brak gotowości do podjęcia pracy w ciągu 12 miesięcy od momentu przeprowadzenia badania.

Wśród głównych powodów, dla których respondenci nie zamierzają w najbliższym roku podjąć pracy wymieniane były: **zły stan zdrowia** (35% wskazań) i konieczność **opieki nad małym dzieckiem** (29% odpowiedzi).

Proszę wskazać główny powód, dla którego nie zamierza Pan(-i) podjąć pracy?

Dużą część stanowili także badani, którzy wskazali swój **wiek** jako barierę w podjęciu zatrudnienia (25,2% wszystkich, którzy nie planują podjęcia pracy w najbliższym czasie).

W grupie tej zdecydowanie dominowały osoby powyżej 60 roku życia (prawie 80% osób, które zaznaczyły tę odpowiedź).

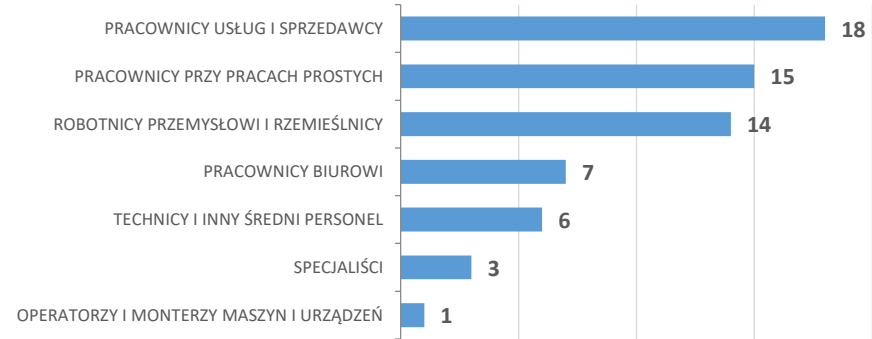
Aktywność zawodowa

Jak zaznaczono wcześniej jedynie 35% ankietowanych zadeklarowało zamiar podjęcia pracy w przeciągu najbliższych 12 miesięcy.

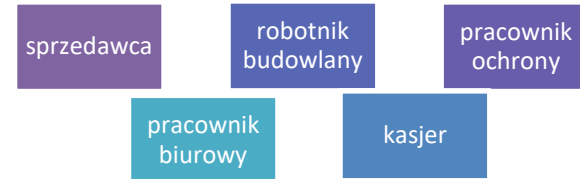
Spytaliśmy tę grupę, w jakich zawodach poszukują pracy i jakie metody wykorzystują w tym procesie.

Analiza preferencji zawodowych pozwala wyróżnić wśród odpowiedzi 3 dominujące grupy: **Pracownicy usług i sprzedawcy, Pracownicy przy pracach prostych, Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.**

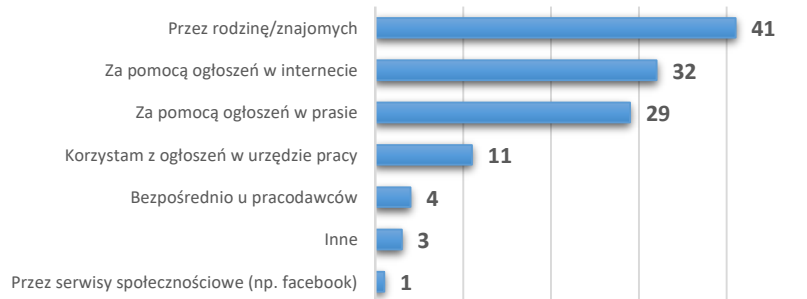
Jak widać są to te same grupy zawodów, w których ankietowani posiadają dotychczasowe doświadczenie zawodowe.

W jakim zawodzie poszukuje Pan (-i) pracy?

W jaki sposób szuka Pan(-i) pracy?

Jeśli chodzi o sposoby poszukiwania pracy najczęściej deklarowanym były kontakty z **rodziną i znajomymi**. W dalszej kolejności wymieniano poszukiwanie za pomocą **ogłoszeń w Internecie i w prasie**.

Znikoma część respondentów w celu znalezienia pracy kontaktuje się bezpośrednio z pracodawcą.

Aktywność zawodowa

Jak wynika z analizy danych zgromadzonych w badaniu ponad 60% ankietowanych nie poszukuje pracy w najbliższym czasie, a pozostała część zainteresowana zatrudnieniem rzadko wskazywała, że poszukuje pracy za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy.

Zapytaliśmy respondentów, w jakim celu zarejestrowali się w PUP. Najczęściej wybieraną odpowiedzią było **ubezpieczenie zdrowotne**. Na drugim miejscu wskazywano otrzymywanie **zasiłku dla bezrobotnych**. Dopiero w trzeciej kolejności wymieniano możliwość skorzystania z ofert pracy.

Warto zwrócić uwagę, że wśród badanych praktycznie nie ma zainteresowania takimi usługami oferowanymi przez urząd jak poradnictwo zawodowe czy kursy i szkolenia.

Aktywność zawodowa

Niezależnie od tego, czy respondenci deklarowali chęć podjęcia zatrudnienia w przeciągu najbliższego roku, zapytaliśmy wszystkich o oczekiwania w stosunku do pracy.

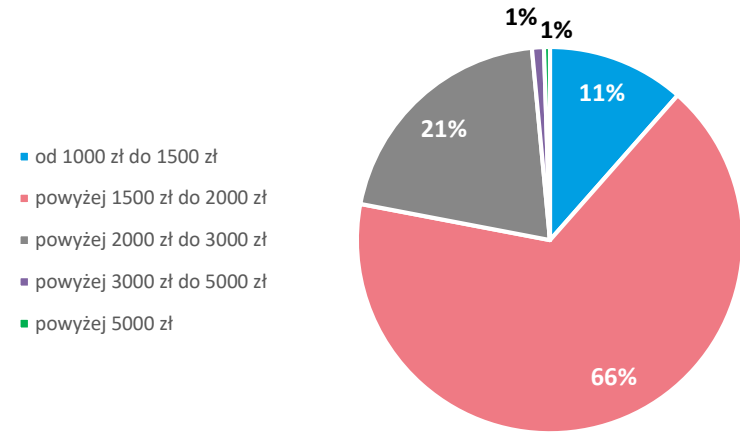
Na pierwszym miejscu znalazło się **zadowalające wynagrodzenie**.

W dalszej kolejności wymieniano dogodne **godziny pracy**, **bezpieczeństwo** zatrudnienia, **bliskość** miejsca zamieszkania i **kontakt z ludźmi**.

Jakie cechy według Pana(-i) powinna mieć dobra praca?

Jakie minimalne wynagrodzenie miesięczne „na rękę” byłoby dla Pana (-i) satysfakcjonujące?

Analiza danych dotyczących minimalnego wynagrodzenia netto, które ankietowani uznają za satysfakcjonujące, wskazuje, że w przypadku zdecydowanej większości badanych oscyluje ono wokół **płacy minimalnej (66%)**.

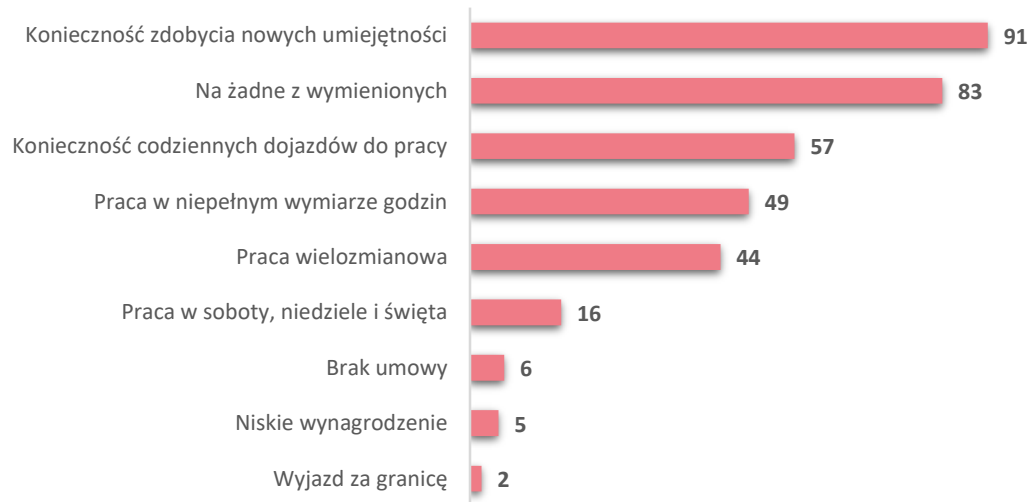
11% osób zgodziłoby się na pracę za **mniej niż 1500 zł**, natomiast 21% oczekuje wynagrodzenia w przedziale **2000-3000 zł**.

Aktywność zawodowa

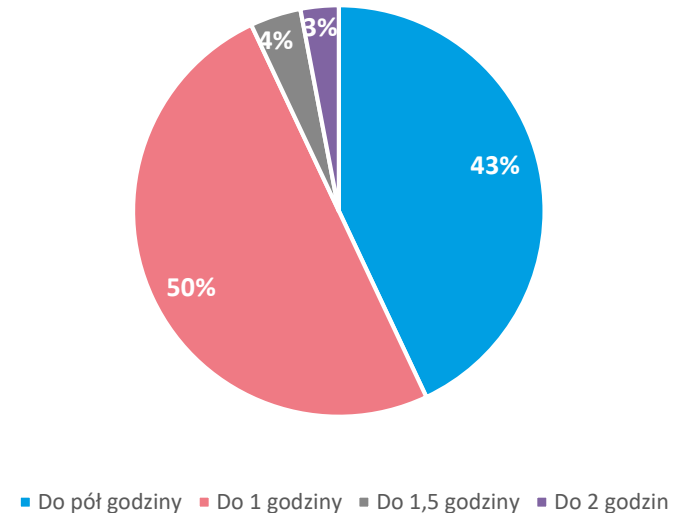
Pytani o warunki, na jakie byliby skłonni zgodzić się, żeby dostać pracę, ankietowani wybierali najczęściej konieczność **zdobycia nowych umiejętności**, konieczność **codziennych dojazdów do pracy**, pracę w **niepełnym wymiarze** bądź **wielozmianową**.

Należy jednak podkreślić, że ponad 40% badanych nie byłoby skłonnych zgodzić się na żaden z wymienionych warunków, by podjąć zatrudnienie.

Na jakie warunki byłby/byłaby Pan(-i) skłonny(-a) zgodzić się, żeby dostać pracę?

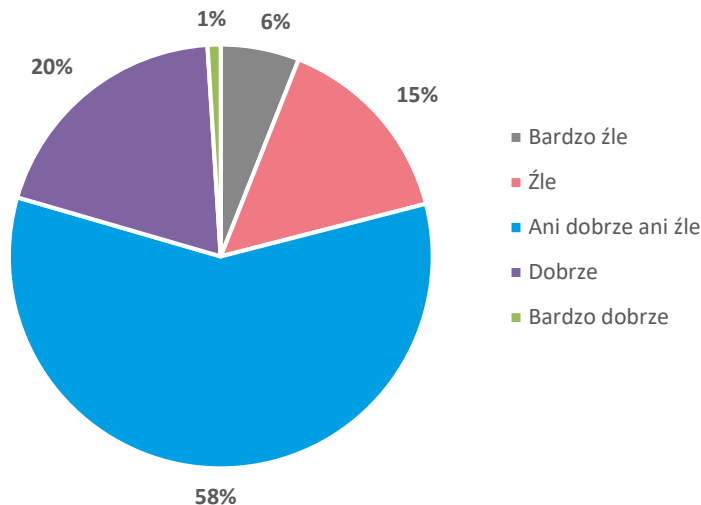

Maksymalny czas dojazdu do pracy

Sytuacja materialna

Jak Pan(-i) ocenia swoją aktualną sytuację materialną?

Mimo braku zatrudnienia prawie 60% badanych ocenia **neutralnie** swoją sytuację materialną. 21% oceniło ją **negatywnie** (w tym 6% bardzo źle). Dokładnie ten sam odsetek uważa, że jest obecnie w **dobrej sytuacji** materialnej (21%).

Podstawowym źródłem utrzymania większości respondentów jest **dochód innego członka rodziny** (ponad 50% wskazań). W dalszej kolejności wymieniano **zasiłek** dla osób bezrobotnych oraz **prace dorywcze bez umowy**.

Jakie są Pana(-i) główne źródła utrzymania?

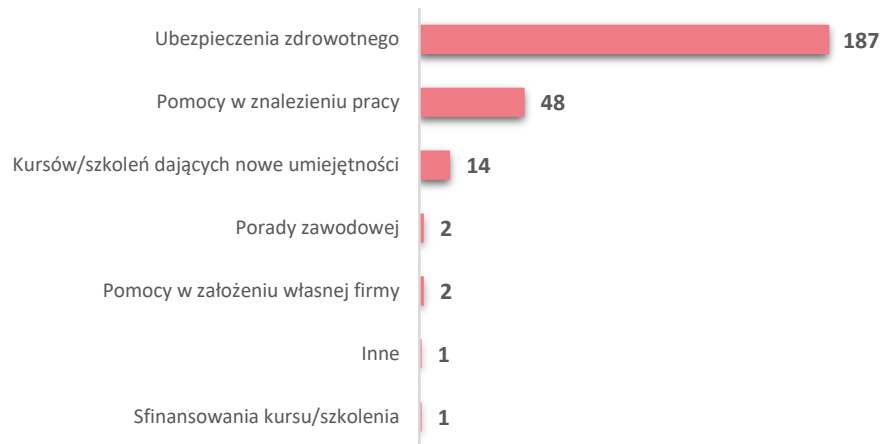

Oczekiwane wsparcie

Mimo dość pozytywnej oceny sytuacji materialnej w momencie badania, respondenci wskazywali, że najbardziej potrzebują **wsparcia finansowego** w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły osoby, które nie oczekują żadnej pomocy.

Tylko 14% badanych odpowiedziało, że potrzebuje **pomocy w znalezieniu pracy**.

Pytani o wsparcie, jakiego oczekują od urzędu pracy, ankietowani wybierali najczęściej **ubezpieczenie zdrowotne** (prawie 100% badanych).

Dopiero na drugim miejscu znalazła się pomoc w znalezieniu pracy, jednak odsetek osób, które wskazały tę odpowiedź był niewielki (24%).

Znikoma część badanych oczekuje od urzędu pracy pomocy w zdobyciu nowych umiejętności.

Podsumowanie

POTENCJAŁ ZAWODOWY

Badaną grupę charakteryzuje brak aktualnych kwalifikacji i stosunkowo niski poziom wykształcenia. Duży odsetek badanych posiadał wykształcenie jedynie na poziomie podstawowym. Wprawdzie znaczący był jednocześnie udział osób, które ukończyły szkoły zawodowe (zarówno na poziomie zasadniczym, jak i średnim), jednakże wyuczone umiejętności straciły swoją aktualność – większość respondentów z tym profilem wykształcenia to osoby w wieku pow. 45 lat. Jednocześnie osoby biorące udział w badaniu charakteryzuje niemal całkowity brak aktywności edukacyjnej – tylko 1 z 200 ankietowanych osób ukończyła szkolenie w okresie ostatniego roku od momentu badania. Respondenci w większości nie są też zainteresowani uzupełnieniem bądź zmianą kwalifikacji w najbliższej przyszłości.

Atutem dużej grupy badanych może być dotychczasowe doświadczenie zawodowe, w przypadku ponad połowy dłuższe niż 10 lat. Respondenci dotychczas wykonywali przede wszystkim prace proste w handlu, sektorze budowlanym, przemyśle.

Pozycję dużej części respondentów na rynku pracy osłabia jednak długi czas pozostawania bez pracy.

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA

Większość ankietowanych w momencie badania nie zamierzała podjąć pracy w przeciągu najbliższych 12 miesięcy. Jako główne powody tej sytuacji wskazywane były takie kwestie jak: zły stan zdrowia, opieka nad małym dzieckiem i wiek (osoby ze starszych grup wiekowych). Warto w tym miejscu przypomnieć, że osoba zarejestrowana jako bezrobotna powinna być zdolna i gotowa do podjęcia pracy. Opisywana grupa nie wpisuje się w formalną definicję bezrobotnego. Jako główne przyczyny rejestracji w urzędzie respondenci podali ubezpieczenie zdrowotne i zasiłek dla bezrobotnych.

Jednocześnie charakterystyka tej grupy wskazuje na trafne określenie profilu pomocy – zgodnie z założeniami towarzyszącymi wprowadzeniu profilowania przez powiatowe urzędy pracy w grupie tej powinny się znaleźć osoby o znacznym stopniu oddalenia od rynku pracy, wymagające wsparcia różnych instytucji na drodze aktywizacji społecznej, w tym zawodowej.

Podsumowanie

OCZEKIWANIA WOBEC PRACY

Pytani o cechy dobrej pracy ankietowani wskazywali najczęściej kwestie finansowe i związane z bezpieczeństwem zatrudnienia (zadowalające wynagrodzenie, stabilność zatrudnienia, dogodny dojazd). Możliwość rozwoju, samorealizacji, poczucie bycia potrzebnym mają dla większości respondentów znacznie mniejsze znaczenie w pracy.

Oczekiwania finansowe osób biorących udział w badaniu nie są wygórowane – większość zaakceptowałaby wynagrodzenie zbliżone do płacy minimalnej. Warto w tym miejscu przypomnieć, że dotychczasowe doświadczenie badanych związane jest głównie z pracami prostymi w budownictwie, handlu, przemyśle. Wskazywany poziom wynagrodzeń, który byliby w stanie zaakceptować ankietowani, świadczy o znajomości poziomu wynagrodzeń proponowanych przez pracodawców na stanowiskach niższego szczebla w tych branżach.

Badaną grupę charakteryzuje stosunkowo niska mobilność geograficzna – prawie połowa badanych wskazała, że maksymalnie na dojazdy do pracy byłaby skłonna poświęcić pół godziny. Znamienna jest także mała elastyczność respondentów, 41,5% uczestników badania nie jest skłonnych zgodzić się na żaden z wymienionych w ankiecie warunków, aby znaleźć pracę.

POTRZEBNE WSPARCIE

Respondenci w znaczącej większości oceniali swoją sytuację materialną jako stabilną. Wiąże się to zapewne z faktem, że większość badanych pozostaje na utrzymaniu innego członka rodziny. Pytani o potrzebne wsparcie najczęściej jednak wskazywali świadczenia finansowe. Niewielki odsetek badanych oczekuje pomocy w poszukiwaniu pracy. Natomiast niemal 30% badanych wskazało, że nie potrzebuje żadnej pomocy.

Przekłada się to na oczekiwania w stosunku do urzędu pracy – prawie wszyscy badani chcą skorzystać z ubezpieczenia zdrowotnego, a tylko niewielka grupa jest zainteresowana wsparciem w aktywizacji zawodowej. Znikomy odsetek czuje potrzebę wsparcia w zakresie poradnictwa zawodowego, przekwalifikowania bądź zdobycia nowych kwalifikacji.

„Badanie osób bezrobotnych, dla których określono III profil pomocy”

Badanie zostało zrealizowane w ramach porozumienia o współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Wyszkowie

Opracowanie raportu:

Zespół Wydziału Mazowieckiego Obserwatorium Rynku Pracy WUP w Warszawie

Warszawa 2017 r.